

ВИСНОВОК
антикорупційної експертизи проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України у сфері поховання»

Картка проєкту

Розробник проєкту Закону: Міністерство розвитку громад та територій України	Мета проєкту Закону – удосконалення сфери поховання, врегулювання процедури надання адміністративних послуг у сфері поховання, удосконалення положень з безоплатного поховання померлих пільгових категорій громадян	Проект Закону надіслано відповідно до §37 ² Регламенту Кабінету Міністрів України
--	--	--

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами проведення антикорупційної експертизи Національне агентство ідентифікувало корупціогенний фактор у положеннях проєкту Закону, в саме юридична невизначеність вимог до суб'єктів господарювання, які можуть бути надавачами ритуальних послуг, а також механізму укладення договорів з такими суб'єктами.

Опис виявлених корупціогенних факторів

1. Встановлення або розширення дискреційних повноважень органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або особи, уповноваженої на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, за відсутності визначення вичерпних випадків, підстав, форм, строків, порядку здійснення таких повноважень, контролю за їх здійсненням та відповіальності за можливі зловживання під час їх здійснення

У проєкті Закону запроваджується поняття «надавачі ритуальних послуг», якими згідно з положеннями ст. 2 Закону України «Про поховання та похоронну справу» у редакції проєкту Закону можуть бути:

- 1) ритуальна служба;
- 2) суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з надання ритуальних послуг і у випадках, передбачених цим законом, укладали договори із сільським, селищним, міським головою або ритуальною службою про надання цих послуг;
- 3) суб'єкти господарювання, які виготовляють та реалізують предмети ритуальної належності.

При цьому в положеннях проєкту Закону не визначено критеріїв, яким повинні відповідати такі суб'єкти господарювання, порядок прийняття рішення про укладення договору та його істотні умови, підстави для відмови сільським, селищним, міським головою або ритуальною службою в укладенні договору, підстав для його розірвання.

Реалізація вказаних змін на практиці може привести до лобіювання інтересів окремих суб'єктів господарювання, корупційних ризиків, пов'язаних із обмеженням конкуренції шляхом неправомірного впливу на ринок послуг та створення умов для формування монопольного становища для окремих суб'єктів, запровадження необґрунтованих обмежень прав фізичних осіб, які для перевезення тіла померлого зобов'язані будуть звернутися лише до визначених у непрозорий спосіб суб'єктів.

Також проект Закону визначає двох відповідальних суб'єктів, уповноважених на укладення договорів з потенційними надавачами ритуальних послуг, – сільських, селищних, міських голів, а також ритуальні служби. При цьому ритуальні служби – це комунальні підприємства, які також є операторами на ринку ритуальних послуг. Враховуючи викладене, для обмеження упередженості та впливу на ринок, обов'язок укладення договорів має бути покладений не на ритуальні служби, а на відповідних суб'єктів владних повноважень.

Рекомендації НАЗК:

встановити вимоги, яким мають відповідати суб'єкти господарювання, визначити процедуру укладення договору та його істотні умови, підстави для відмови сільським, селищним, міським головою або ритуальною службою в укладенні з ними договору про надання цих послуг, а також його розірвання.

2. Інші зауваження

1. Відповідно до ст. 10¹ проекту Закону перевезення тіл померлих до та з судово-медичних і патологоанатомічних установ може здійснюватися ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності на автотранспортних засобах з відповідною ритуальною символікою, обладнаних для перевезення тіл померлих.

З урахуванням викладеного проект Закону виключає можливість перевезення тіл померлих членами сім'ї та близькими особами померлої особи.

У супровідних документах до законопроекту відсутнє належно аргументоване обґрунтування пропозиції встановити вимогу до перевезення тіл померлих лише ритуальною службою та на автотранспортних засобах суб'єктів господарювання різних форм власності у сфері поховання.

Запропоноване регулювання порядку перевезення тіла померлої особи з судово-медичних і патологоанатомічних установ є надто обтяжливим для осіб, на яких покладається організація поховання, та таким, що створює необхідність додаткових фінансових витрат.

Враховуючи зазначене, встановлення обов'язку залучати ритуальну службу або суб'єкта господарювання для перевезення тіла померлої особи за відсутності альтернативного вибору для осіб, на яких покладається організація поховання, є необґрунтованим.

Рекомендації НАЗК:

визначити, що перевезення тіл померлих до та з судово-медичних і патологоанатомічних установ до місць поховання допускається не лише

ритуальними службами або суб'єктами господарювання, які уклали договори із сільським, селищним, міським головою або ритуальною службою, а й родичами та членами сім'ї померлих осіб.

2. У проекті Закону пропонується викласти ст. 297 Кримінального кодексу України у новій редакції. Разом з тим відповідно до ч. 6 ст. 3 Кримінального кодексу України зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.

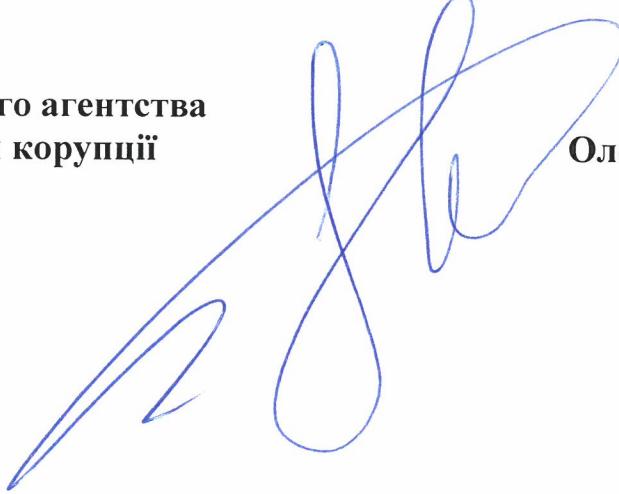
Рекомендації НАЗК:

виключити з тексту проекту Закону зміни до ст. 297 Кримінального кодексу України й сформулювати їх в окремому законопроекті.

Висновок:

проект Закону містить корупціогенні фактори та потребує доопрацювання з урахуванням наданих рекомендацій.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ